

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

27 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Constantin Gurschi,

Judecători

Iurie Diaconu, Constantin Alerguș,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea civilmente responsabilă CA „EUROASIG GRUP” S.A., împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2013, în privința inculpatului

*Ambroci Gheorghe Vasile, născut la
10 iulie 1976, originar și locuitor al s. Dereneu, r-nul
Călărași, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale;*

<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de fond: 15 iunie 2012 – 05 aprilie 2013,</i>
<i>în instanța de apel: 26 aprilie - 23 mai 2013,</i>
<i>în instanța de recurs: 24 septembrie - 27 noiembrie 2013;</i>

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 05 aprilie 2013, Ambroci Gheorghe a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale, adică 4000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an din data reținerii și ridicării permisului de conducere.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Ion Arhiliuc către Compania de Asigurări „EUROASIG GRUP” S.A. a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra quantumului daunei despăgubirilor cuvenite să decidă instanța civilă.

2. În fapt, instanța a constatat că inculpatul Ambroci Gheorghe, la 16 aprilie 2011, aproximativ în jurul orelor 09³⁰, conducea microbuzul "MERCEDES SPRINTER" n/î C MO 621. În timpul deplasării, depășind viteza admisă de regulament pe porțiunea respectivă de carosabil, conducînd cu o viteză de aproximativ 84 km/h, încălcînd astfel prevederile pct. 45 alin. (1) lit. d) al Regulamentului circulației rutiere potrivit căruia „conducătorul este obligat să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, permanent țină seama de situația rutieră”; pct. 47 (1) lit. a) al RCR care prevede, că „limita de deplasare în localități este de 50km/h, iar pe porțiunea de drum respectivă fiind stabilită chiar „de 40 km/h” pct. 51 lit. b), c) al RCR, potrivit cărora “înaintea depășirii, conducătorului de vehicul trebuie să se asigure că cel care îl precedă pe aceeași bandă nu are și el intenția de a depăși sau intenția de a preselecta spre stînga, poate depăși fără a pune în pericol sau a stînji circulația din sens opus, adică banda pe care

urmează să se angajeze are un spațiu suficient și poate să revină pe banda precedentă fără a stânjeni vehiculul depășit" și pct. 52 al RCR, care prevede, că "vehiculele se depășesc numai pe partea stângă. Ca excepție, vehiculele ai căror conducători au semnalizat intenția de a schimba direcția spre stânga și au început efectuarea acestei manevre, se depășesc pe partea dreaptă, dacă pentru aceasta există spațiu suficient". Astfel, fără a se asigura de siguranța manevrei efectuate, șoferul Gheorghe Ambroci, în regiunea parcurii auto ce aparține SRL "Gospodarul", aflate pe str. N. Costin 48/1, mun. Chișinău, s-a angajat în depășirea automobilului de model "VW Passat" n/î C IA 999, condus de șoferul Arhiliuc Ion, care finisa manevra de cotire la stânga și ca urmare a ieșit pe banda de contrasens și a comis tamponarea acestui autovehicul.

În rezultatul accidentului de circulație autovehiculul condus de către Arhiliuc Ion a fost deteriorat considerabil, iar părții vătămate Arhiliuc Ion, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2873/D din 11 noiembrie 2011, i-au fost cauzate vătămări corporale medii sub formă de fractură a coastelor IV,V,VI pe stînga.

Considerînd că vinovăția inculpatului este integral dovedită prin probele administrate, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de persoana care conducea mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență vătămarea corporală medie a unei persoane.

Instanța, ținînd cont de faptul că, CA „EUROASIG GRUP” S.A. de la care partea vătămată pretinde recuperarea prejudiciului material nu a participat la examinarea pricinii penale vizate, iar pentru stabilirea sumei despăgubirilor convenite părții civile, apare necesitatea de a amîna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, a concluzionat admiterea acțiunii civile în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să decidă instanța civilă.

3. Procurorul a declarat apel, solicitînd casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Apelantul a invocat că pedeapsa complementară a fost stabilită contrar prevederilor legislației în vigoare, deoarece instanța de fond la aplicarea acesteia nu a făcut trimitere la prevederile art. 65 Cod penal, ori conform alin. (1) art. 264 Cod penal, pedeapsa complementară „privarea de drepturile de conducere a mijloacelor de transport" se aplică numai în cazul aplicării pedepsei cu închisoarea.

3.1. A declarat apel și partea vătămată Ion Arhiliuc, în care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie încasat de la CA „EUROASIG GRUP” S.A. prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 260.814 lei.

Apelantul a menționat că în cazul dat, automobilul "MERCEDES SPRINTER" n/î C MO 621, care reprezintă un izvor de pericol sporit, se află în posesia și gestionarea proprietarului rutei nr. 103 - SRL „Mihaela SA", mun. Chișinău, în baza contractului de locațiune. Acest SRL a întocmit polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă seria BG nr. 0041844 din 13.12.2010 la CA „EUROASIG GRUP” S.A., iar automobilul deteriorat „VW Passat" n/i C IA 999, care aparține părții vătămate Arhiliuc Ion, a fost asigurat cu poliță - CASCO, tot la CA „EUROASIG

GRUP” S.A., conform contractului din 01 octombrie 2010. Astfel, prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 260.814 lei, urmează a fi încasată în beneficiul părții civile Ion Arhiliuc de la CA „EUROASIG GRUP” S.A.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2013, ambele apeluri au fost admise, casată sentința în latura pedepsei și acțiunii civile, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Inculpatului Ambroci Gheorghe, condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale, i-a fost exclusă pedeapsa complementară – privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

De la Compania de Asigurări „EUROASIG GRUP” S.A. s-a încasat în beneficiul părții vătămate Ion Arhiliuc prejudiciul material cauzat în mărime de 260.814 lei.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

Instanța de apel a reținut că, potrivit art. 264 alin. (1) Cod penal, pedeapsa complementară (cu sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani, se aplică doar în cazul stabilirii pedepsei cu închisoare, nu și la aplicarea pedepsei cu amendă. Or, potrivit modificărilor survenite la sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal 13 mai 2005, sintagma „în toate cazurile” a fost exclusă și deci nu mai poate fi aplicată în concurs cu pedeapsa amenzii.

Instanța de apel la fel a considerat oportun de a încasa de la CA „EUROASIG GRUP” S.A. în folosul părții vătămate Arhiliuc Ion, suma prejudiciului cauzat prin infracțiune în mărime de 260.814 lei, deoarece partea vătămată a prezentat instanței probe concrete ce țin de prejudiciul cauzat și anume raportul de evaluare a pagubei (*f.d.159-166*) și concluzia cercetării tehnico-științifice (*f.d.170-176*), precum și contractul de asigurare CASCO (*f.d. 169*).

5. La 30 iulie 2013, partea civilmente responsabilă CA „EUOROASIG GRUP” S.A. a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel în latura civilă și menținerea sentinței instanței de fond, prin care acțiunea civilă înaintată de Ion Arhiliuc către CA „EUOROASIG GRUP” S.A. a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra despăgubirilor convenite să decidă instanța civilă.

Recurentul a menționat că CA "EUROASIG GRUP" S.A. nu a fost atrasă în procesul penal de învinuire a cet. Ambroci Gheorghe ca parte civilmente responsabilă, nu a fost citată pentru a participa la examinarea cauzei penale și nu i-a fost acordată posibilitatea de a-și exercita drepturile prevăzute de art. 74 Cod de procedură penală, în scopul protejării intereselor sale privitor la acțiunea civilă pornită împotriva sa.

Instanța de fond nu a emis încheiere de recunoașterea a CA "EUROASIG GRUP" S.A. în calitate de parte civilmente responsabilă și nu a efectuat procedura de citare a acesteia pentru ședința de judecată din 05 aprilie 2013 în vederea înmânării acțiunii civile și asigurării dreptului la apărare.

Ulterior, în instanța de apel, CA " EUROASIG GRUP " S.A. fără nici un temei legal este citată în proces în calitate de parte civilmente responsabilă.

Citația cu privire la petrecerea ședinței de judecată din data de 23 mai 2013 a fost înregistrată la sediul CA " EUROASIG GRUP " S.A. la 21 mai 2013.

În acest timp scurt, ținând cont de faptul că CA " EUROASIG GRUP " S.A. nu a participat la examinarea cauzei penale în instanța de fond, nu a reușit să se adreseze la Curtea de Apel pentru a face cunoștință cu cauza examinată sau să solicite instanței de apel un termen rezonabil pentru pregătire de examinarea apelului.

CA " EUROASIG GRUP " S.A. nu a primit nici acțiunea civilă inițială, nici acțiunea modificată, nici sentința Judecătorei Buiucani și nici cererile de apel depuse, fiind limitată în exercitarea dreptului la apărare.

Astfel, instanța de apel, fără nici un temei legal a antrenat CA " EUROASIG GRUP " S.A. la examinarea apelului în calitate de parte civilmente responsabilă, în mod intenționat și abuziv a încălcat dreptul CA " EUROASIG GRUP " S.A. la un proces echitabil, și a examinat cererea de apel fără a asigura citarea legală a companiei în ședința de judecată și fără a acorda posibilitate CA " EUROASIG GRUP " S.A. de a se apăra și de a prezenta probe.

Instanța de apel urma să examineze acțiunea civilă în baza condițiilor contractului CASCO și a normelor juridice ce reglementează, asigurarea de bunuri - Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006 Cu privire la asigurări, și dispozițiile codului civil cu privire la asigurări, contracte și îmbogățirea fără justă cauză.

De fapt, în decizia curții de apel expusă pe 7 foi, s-a găsit loc doar pentru un singur alineat pentru a justifica admiterea acțiunii civile.

Întrucât instanța de apel a lipsit CA " EUROASIG GRUP " S.A. de dreptul de a pleda poziția sa în fața instanței, decizia adoptată nu este motivată din punct de vedere juridic și nu reflectă nici o normă juridică în temeiul căreia a fost admisă acțiunea civilă.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile: „*art.73,74,420-436, 427 alin. 1 p. 5 CPC al RM*”.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal; hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de pînă la 30 de zile; copia de pe hotărârea motivată se înmînează participanților prezenți la ședința de judecată; participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei contestate la 23 mai 2013, partea civilmente responsabilă CA " EUROASIG GRUP " S.A. nu a fost prezentă, deși a fost înștiințată despre examinarea cauzei conform avizului poștal (*vol.2, f.d. 46, 52 - 56*).

Din materialele cauzei rezultă, că instanța de apel a pronunțat decizia motivată în ședința publică din 20 iunie 2013 (*vol.2, f.d. 56*).

Deoarece partea civilmente responsabilă CA “ EUROASIG GRUP” S.A. n-a fost prezentă, instanța a expediat copia de pe hotărîrea motivată în termen de 3 zile (*vol.2, f.d. 67*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 20 iunie 2013, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar urma să expire la sfîrșitul zilei de 22 iulie 2013.

Totodată, potrivit datei de pe recurs și ștampila de înregistrare a recursului în cancelaria Curții Supreme de Justiție, acesta a fost întocmit la 29 iulie 2013 și declarat la Curtea Supremă de Justiție la 30 iulie 2013, adică peste termenul prevăzut de lege (*f. d. 76,v.2*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prevede expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Circumstanțele enunțate relevă că, odată ce recursul de pe rol a fost declarat peste termenul legal, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. Conform art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea civilmente responsabilă CA „EUROASIG GRUP” S.A., împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2013, în privința inculpatului Ambroci Gheorghe Vasile, ca fiind declarat peste termenul prevăzut de lege.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 26 decembrie 2013.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Constantin Alerguș,

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

27 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte
Judecători

Constantin Gurschi,
Iurie Diaconu, Constantin Alerguș,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea civilmente responsabilă CA „EUROASIG GRUP” S.A., împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2013, în privința inculpatului

*Ambroci Gheorghe Vasile, născut la
10 iulie 1976, originar și locuitor al s. Dereneu, r-nul
Călărași, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale;*

Conform art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea civilmente responsabilă CA „EUROASIG GRUP” S.A., împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2013, în privința inculpatului Ambroci Gheorghe Vasile, ca fiind declarat peste termenul prevăzut de lege.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 26 decembrie 2013.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Constantin Alerguș,